



Genel Yayın: 1742

SIR ARTHUR CONAN DOYLE
KORKU VADİSİ

ÖZGÜN ADI
THE VALLEY OF FEAR

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2009
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
MÜGE KARALOM

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM HAZİRAN 2009, İSTANBUL
15. BASIM MART 2022, İSTANBUL

ISBN 978-9944-88-677-2

BASKI: DÖRTEL MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Zafer Mah. 147. Sokak 9-13A Esenyurt İstanbul
Tel. (0212) 565 11 66 Sertifika No: 40970

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayineviden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: İPEK BABACAN

1945 yılında doğdu. İÜ Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur. Aynı bölümde okutman olarak görev yaptı. Simone de Beauvoir'ın *Başkalarının Kanı*, Jose Saramago'nun *Lizbon Kuşatmasının Tarihi*, Lawrence Norfolk'un *Yabandomuzunun İzinde*, Arthur Conan Doyle'un *Dörtlerin Yemini*, Korku Vadisi, *Kızıl İpucu*, Carson McCullers'in *Küskün Kahvenin Türküsü* ve *Altın Gözde Yansımalar* adlı eserlerini dilimize kazandırdı.

Modern
Klasikler
Dizisi - 5

Sir Arthur
Conan Doyle

Korku
Vadisi

İngilizce aslından
çeviren: İpek Babacan

I. BÖLÜM
BIRLSTONE FACIASI

1

Uyarı

“Düşünmeye çalışıyorum...” dedim.

“Ben de öyle,” dedi Sherlock Holmes sabırsızca.

Dünyadaki en geniş yürekli insanlardan biri olduğuma inanırım, ama itiraf etmeliyim ki düşüncelerimin böyle küçümsercesine bölünmesine içerledim. “Bakın Holmes,” dedim sert bir sesle, “bazen insanın sabrını zorlayabiliyorsunuz.”

Serzenişime hemen cevap veremeyecek kadar kendi düşüncelerine dalmıştı. Önünde duran kahvaltıya dokunmamıştı, bir elini masaya dayayarak biraz önce zarfından çıkardığı kâğıt parçasına baktı. Sonra zarfı eline alıp ışığa tuttu ve önünü arkasını iyice inceledi.

“Porlock’un yazısı bu,” dedi düşünceli bir tavırla. “Gerçi daha önce yalnızca iki kez görmüştüm, ama onun yazısı olduğuna kuşku yok. Ama eğer Porlock’unsa, o zaman çok önemli bir şey olmalı.”

Bunları bana söylemekten çok, kendi kendine konuşuyordu, yine de sözlerinin bende uyandırdığı merakla kızgınlığım geçti.

“Kim bu Porlock?” diye sordum.

“Porlock bir takma ad Watson, kimliğinin yalnızca bir simgesi; ama arkasındaki kişilik kaypak ve içten pazarlıklı.

Daha önceki bir mektubunda bunun gerçek adı olmadığını açıkça belirtmiş ve bu büyük kentteki milyonlarca insan arasında onu aramamam konusunda beni uyarılmıştı. Porlock'un kendisi değilse de, temasta olduğu kişi önemli. Malta palamuduyla* köpekbalığını, çakalla aslanı... bir ilişkide, önemsiz olanla dişli olanı... gözünüzün önüne getirin: Yalnızca dişli değil Watson, aynı zamanda kötü de... kötülüğün son kertesinde. Bu bakımdan benim alanıma giriyor. Size hiç Profesör Moriarty'den söz ettim miydi?"

"Ünlü bilimsel canı, suçlular arasında ün salmış..."

"Çok ayıp Watson!" diye mırıldandı Holmes beni kınayarak.

"Halk arasında böyle tanınmıyor diyecektim."

"Kurnazca! Çok kurnazca!" diye haykırdı Holmes. "Hiç umulmadık derecede kurnazca bir nükte yeteneği geliştiriyorsunuz Watson, buna karşı kendimi korumalıyım. Ama Moriarty'ye canı demekle yasaların gözünde iftira suçu işliyorsunuz... işte meselenin harikulade yanı da bu! Tüm zamanların en büyük düzenbazı, her çeşit şeytanlığın elebaşı, yeraltının yönetici beyni, öyle bir beyin ki ulusların kaderini yapabilir de, bozabilir de... işte böyle bir adam. Oysa kimse ondan en ufak kuşku duymuyor, eleştirilerden öyle bağışık olması, dalaverelerini ve kendini geri planda tutması öylesine hayran olunası ki, sırf ağzınızdan çıkan bu sözler yüzünden sizi mahkemeye verebilir ve adını karaladığınız için tazminat olarak bir yıllık emekli maaşınızı elinizden alabilir. *Bir Asteroidin Dinamiği* adlı kitabın yazarı değil mi kendisi? Hani şu salt matematiğin doruklarına vardığı ve bilim dünyasında onu eleştirebilecek kimsenin olmadığı söylenen kitabın? Böyle birisine çamur atılabilir

* Gemilerin altında, genelde köpekbalıklarına eşlik ederek yüzen, bu nedenle pilot balığı da denen ve özellikle köpekbalıklarından arta kalanlarla beslenen bir balık. (ç.n.)

mi? İftiracı doktor ve iftiraya uğrayan profesör... işte herkes size bu gözle bakacaktır! Bu dâhice Watson. Ama daha az kötülerinin hakkından geldiğime göre, onunla da bir gün hesaplaşacağız.”

“Umarım o günü görürüm!” dedim içtenlikle. “Ama şu Porlock denen adamdan söz ediyordunuz.”

“Evet, Porlock denen adam zincirin başına yakın sayılabilecek bir halkası. Porlock sağlam bir halka değil... laf aramızda. Şimdiye kadarki deneyimlerime göre, kendisi o zincirdeki tek zayıf halka.”

“Ama hiçbir zincir en zayıf halkasından daha sağlam değildir.”

“Tam üstüne bastınız Watson! İşte Porlock bu bakımdan son derece önemli. Doğru olana duyduğu belli belirsiz bir özlem ve ara sıra dolambaçlı yollardan kendisine gönderilen on sterlinlik banknotların harekete geçirdiği sağgörü sayesinde, bir iki kez bana değerli... suçun öcünü almaktan çok önceden kestirilmesini ve önlenmesini sağlaması bakımından son derece değerli... ön bilgiler vermişti. Şifreyi çözebilsek, bu mektubun da söylediğim niteliği taşıdığından kuşku yok.”

Holmes kâğıdı yine boş tabağının üzerine koydu. Ayağa kalkıp onun üzerinden eğilerek kâğıttaki tuhaf yazıya baktım:

534 C2 13 127 36 31 4 17 21 41
DOUGLAS 109 293 5 37 BIRSTONE
26 BIRSTONE 9 47 171

“Bu size ne ifade ediyor Watson?”

“Belli ki gizli bir bilgi iletme girişimi.”

“Ama şifresi olmazsa, şifreli bir yazı ne işe yarar?”

“Bu durumda hiç.”

“Niye ‘bu durumda’ diyorsunuz?”

“Çünkü gazetelerin dert ortağı sütunlarındakiler kadar kolayca okuyabildiğim birçok şifre var: Bu gibi basit beceriler zihni yormadan eğlendiriyor. Ama bu farklı. Bir kitabın bir sayfasında geçen sözcüklere işaret ettiği belli. Hangi kitabın hangi sayfası olduğu bana söylenene kadar da elimden bir şey gelmez.”

“Ama niye ‘Douglas’ ve ‘Birlstone’?”

“Belli ki o sayfada bu sözler geçmiyormuş.”

“O zaman niye hangi kitap olduğunu bildirmemiş?”

“Sizin doğuştan gelen kurnazlığınız sevgili Watson, dostlarınız için bir neşe kaynağı olan açıkgözlülüğünüz şifreyle mektubu aynı zarfa koymanıza engel olurdu herhalde. Yanlış bir adrese gitse, işiniz biterdi. Bir zarar gelmesi için ikisinin birden yanlış adrese gitmesi yeter. Bugünkü ikinci posta dağıtımının vakti geçti bile; bize ya bir açıklama mektubu ya da daha büyük olasılıkla, bu sayıların geçtiği kitap gelmezse şaşarım.”

Birkaç dakika sonra Billy adlı uşağın elinde beklediğimiz mektupla görünmesiyle Holmes’un tahminleri doğrulandı.

“Aynı elyazısı,” dedi Holmes zarfı açarken, “ve altında da imza var,” diye ekledi sevinçle ve mektubu eline aldı. “İlerleme kaydediyoruz Watson.” Ama mektupta yazılanlara bakınca kaşlarını çattı.

“Hay Allah, bu çok üzücü! Korkarım bütün umutlarımız suya düştü, Watson. Umarım Porlock’un başına bir şeyler gelmez.”

“SAYIN BAY HOLMES,” diye yazmış,
“Bu durumu sürdüremeyeceğim. Çok tehlikeli... benden kuşkulaniyor. Benden kuşkulandığımı anlıyorum. Size şifreyi gönderme niyetiyle bu zarfın üzerine adresinizi yazdıktan sonra bana beklenmedik bir ziyarette bulundu. Saklamayı başardım. Görecektir olsaydı, başım der-

de girerdi. Ama gözlerinde kuşku okuyorum. Şifreli mektubu lütfen yakın, zaten artık işinize yaramaz.

FRED PORLOCK.”

Holmes bu mektubu parmakları arasında buruşturarak ve kaşları çatık ateşe bakarak bir süre öylece oturdu.

“Yine de,” dedi sonunda, “bir tehlike olmayabilir. Belki de yalnızca suçluluk duyuyordur. Kendisinin ihanet ettiğini bildiği için, berikinin gözlerinde de bir suçlama okuyordur.”

“Sanırım beriki derken Profesör Moriarty’yi kastediyorsunuz?”

“Kesinlikle! O gruptan biri ‘O’ diye söz etti mi, kimi kastetiklerini bilirsiniz. Hepsi için geçerli bir tek ‘O’ vardır.”

“Ama o ne yapabilir ki?”

“Hımm! Bunun cevabı çok. Avrupa’nın önde gelen beyinlerinden biri size cephe aldığı anda ve arkasında bütün karanlık güçler olduğunda olasılıklar sonsuzdur. Ne var ki, belli ki dostumuz Porlock’un ödü patlamış... mektuptaki yazıyla zarfın üzerindeki bir karşılaştırmayı lütfen, zarfı onun uğursuz ziyaretinden önce yazdığını bildiriyor. Biri okunaklı ve düzgün. Ötekirse okunaksız.”

“Bu mektubu niye yazmış? Niye çöpe atmamış?”

“Bu durumda kendisiyle ilgili bir araştırma yaparım ve bir olasılıkla başını derde sokarım diye korkmuştur da ondan.”

“Kuşkusuz,” dedim. “Elbette.” Şifreli ilk mektubu elime almış, inceliyordum. “Şu kâğıt parçasında önemli bir sırrın yazılı olabileceği ve bunu öğrenmenin insanın gücünü aştığıını düşünmek sinir bozucu.”

Sherlock Holmes elini bile sürmediği kahvaltısını öteye itip en derin düşüncelerine eşlik eden sağlıklı piposunu yakıtı. “Merak ediyorum!” dedi sırtını geriye yaslayıp gözlerini

tavana dikerek. “Belki de sizin Makyavelci zekânızın gözden kaçırdığı noktalar vardır. Meseleyi salt akılcı açıdan ele alalım. Bu adam bir kitaba gönderme yapıyor. Çıkış noktamız bu olsun.”

“Oldukça belirsiz bir çıkış noktası.”

“Bakalım bunu daraltabilecek miyiz? Zihnimi buna odakladığım zaman, biraz daha az anlaşılmaz görünüyor. Bu kitapla ilgili ne bilgi var elimizde?”

“Hiç yok.”

“Durun bakalım, o kadar da kötü değil. Şifreli mektup kocaman bir 534 ile başlıyor, öyle değil mi? 534’ün sayfanın numarası olduğu varsayımından hareket edebiliriz. Demek ki kitabımız kalın bir kitap, bu da biraz yol aldığımızı gösterir. Bu kalın kitabın nitelikleriyle ilgili başka ne bilgi var elimizde? Bir sonraki işaret C2. Bundan ne anlam çıkarıyorsanız, Watson?”

“İkinci bölüm, herhalde.”

“Hiç de değil Watson. Sayfa bilinirse, kaçınıcı bölüm olduğunun önem taşımadığı konusunda eminim bana katılırsınız. Ayrıca, eğer 534. sayfa ikinci bölümdeyse, birinci bölüm gerçekten de insanın sabrını taşırır.”

“Sütun!” diye haykırdım.

“Aferin Watson. Bu sabah sizden zekâ fıskırıyor. Eğer sütun değilse, çok yanılıyorum demektir. Görüyorsunuz ya, demek ki sayfaları çift sütun yazı içeren ve sütunların da epeyce uzun olduğu kalın bir kitap canlandırmaya başlıyoruz gözümüzde, çünkü belgedeki sözcüklerden biri için iki yüz doksan üç sayısı verilmiş. Akılla ulaşılabileceklerin sınırına vardık mı?”

“Korkarım vardık.”

“Siz kendinize haksızlık ediyorsunuz. Bir zekâ kıvılcımı daha sevgili Watson... hadi bir beyin jimnastiği daha! Bu sıradan bir kitap olmasaydı, bana gönderirdi. Bunun yerine, planları sekteye uğramadan önce, ipucunu bana bu zarfta

göndermeye niyetliydi. Mektubunda öyle yazmış. Bu da benim bulmakta güçlük çekmeyeceğimi düşündüğü bir kitap olduğunu gösteriyor. Kendisinde bu kitap varmış... bende de olacağını düşünmüş. Kısacası Watson, bu çok sıradan bir kitap.”

“Söyledikleriniz akla yakın geliyor.”

“Şu halde araştırma alanımızı, sayfaları çift sütunlar halinde yazılı, sıradan ve kalın bir kitaba daralttık.”

“Kutsal Kitap!” diye bir zafer çılgılığı attım.

“Çok iyi Watson, çok iyi! Ama izin verirseniz, yeterince iyi değil! Kutsal Kitap’ı buldurmamı kendi hesabıma bir iltifat olarak kabul etsem de, Moriarty’nin avanesinden birinin başucunda bulunması olasılığı en az olan başka bir kitap adı gelmiyor aklıma. Dahası, Kutsal Kitap’ın o kadar çok baskısı vardır ki, Porlock bunlardan iki tanesinin sayfa numaralarının aynı olduğunu varsayamaz. Belli ki bu standartlaştırılmış bir kitap. Oadaki 534. sayfanın bende ki 534. sayfa ile aynı olduğunu kesinlikle biliyor.”

“Ama böyle çok az sayıda kitap vardır.”

“Çok doğru. İşte çözüm yolumuz da bu. Araştırmamız herkeste bulunduğu varsayılabilir standartlaştırılmış kitaplarla sınırlandı.”

“Bradshaw!”

“Bu biraz zor Watson. Bradshaw’da kuru ve anlamları kesin sözcükler kullanılmış olmakla birlikte sayıları sınırlıdır. Sözcük seçimi güncel bir mesaj göndermek için elverişli sayılmaz. Bradshaw’u eleyebiliriz. Sözlük de korkarım aynı nedenle işe yaramaz. Peki geriye ne kalıyor?”

“Almanak!”

“Mükemmel Watson! Tam üstüne basmadıysanız, ben yanılıyorum demektir. Bir almanak! Whitaker’ın almanağını ele alalım. Herkes kullanır onu. Sayfa sayısı uygun. Sayfalar çift sütun halinde yazılı. Gerçi başlarda sözcük dağıtıcılığı sınırlıdır, ama doğru hatırlıyorsam, sonlara doğru epey-

ce bol ve çeşitli sözcük kullanılmıştır.” Yazı masasından kitabı aldı. “İşte 534. sayfa, ikinci sütun, İngiliz yönetimindeki Hindistan’da ticaret ve doğal kaynaklarla ilgili uzun uzun bilgi veriliyor. Şu sözcükleri yazın Watson! On üçüncü sözcük ‘Mahratta’. Korkarım pek de umut vaat eden bir başlangıç yapmadık. Yüz yirmi yedinci sözcük ‘Hükümet’; gerçi bizim için de, Profesör Moriarty için de ilgisiz sayılır, ama en azından bir anlamı var. Şimdi bir deneyelim. Mahratta hükümeti ne yapar? Eyvah! Bir sonraki sözcük ‘domuz kılı’. Beceremedik sevgili Watson! Bu iş burada bitti!”

Şaka ediyormuş gibi konuşuyordu, oysa kaşlarının seğirmesi düş kırıklığına uğradığını ve içerlediğini gösteriyordu. Bense çaresizlik ve mutsuzluk içinde, ateşe bakarak otuyordum. Uzun süren bir sessizlikten sonra, Holmes ansızın bir çığlık atarak dolaba doğru seğirtti ve sarı ciltli ikinci bir kitap aldı eline.

“Fazla güncel olma merakımızın bedelini ödüyoruz Watson!” diye söylendi. “Zamanımızı erken karşılıyoruz ve bunun da cezasını çekiyoruz. Bugün Ocak ayının 7’si olduğu için, önümüze yeni almanağı açtık. Porlock’un mesajını eski almanaktan almış olması fazlalıkla olası. Açıklama mektubunu yazmış olsaydı, bunu bize bildirecekti kuşkusuz. Şimdi bakalım 534. sayfada neler var? On üçüncü sözcük ‘orada’, bu daha umut verici. Yüz yirmi yedinci sözcük ‘var’... ‘orada var’... Holmes’un gözleri heyecandan parlıyor, sözcükleri telaşla sayan ince parmakları seğiriyordu... “‘tehlike’. Hah! Hah! Sermaye! Bunları yaz Watson. ‘Tehlike var... orada... çok... yakında...’ Sonra sıra ‘Douglas’ adına geliyor... ‘zengin... şimdi... Birlstone’da... güven... ivedi.’ Tamam Watson! Salt akıl ve verdiği meyveler konusunda ne düşünüyorsunuz? Eğer manavda defne yapaklarından yapılmış bir taç satılsaydı, hemen Billy’yi gönderip onu satın alırdım.”

Dizlerimin üzerine koyduğum bir dosya kâğıdına yazdığım, onun şifreyle çözdüğü tuhaf sözcüklere bakıyordum.